Payamdaily.ir

نخستین روزنامه صبح البرز

پیام آشنا

شماره ۲۹۲۴
سه‌شنبه / ۳۰ دی / ۱۴۰۴
۳۰ / رجب / ۱۴۴۷
20 / January / 2026

صاحب امتیاز: موسسه هنگامان اندیشه زمان
مدیرمسئول: محمود حیدری، سردبیر: بافره حیدری
نشانی: کرج، بلوار تعاون، خیابان فرهنگ، جنب کانون کارشناسان رسمی دادگستری
تلفن: ۳۲۵۳۴۴۴۳-۳۲۵۳۲۸۳۸-۰۲۶، فکس: ۳۲۵۳۰۱۰۱
امتیاز در طرح ارزیابی کیفی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی: ۶۷۱۸۰
چاپ: کارگر

فال ۲۱۱ امروز با حافظ

دوش می‌آمد و رخساره برافروخته بود
تا کجا باز دل غمزده‌ای سوخته بود
رسم عاشق کشی و شیوه شهرآشوبی
جامه‌ای بود که بر قامت او دوخته بود

غزل

عشق جمال جانان، دریای آتشین است
گر عاشقی، بسوزی، زیرا که راه این است
عطار

اوقات شرعی

اذان صبح	طلوع آفتاب	اذان ظهر	غروب آفتاب	اذان مغرب
۵:۴۵	۰۷:۱۳	۱۲:۱۷	۱۷:۲۱	۱۷:۴۱

برگه

۳ چیز در زندگی ثابت است، تغییر، انتخاب و اصول...
استفان کاوی

گزارش روز

چهار نکته در خصوص حمایت رهبری از رئیس جمهور

باید دید این بار حمایت صریح رهبری از رئیس‌جمهور و هشدار صریح ایشان به مخالفان و کارشکنان از پشت بلندگو، شنیده می‌شود و یا این جریان‌ها باز هم بهانه‌ای برای تداوم حملات و فشارهای خود علیه دولت خواهند تراشید.

به گزارش پیام آشنا به نقل از همه‌میهن، مقام رهبری روز شنبه در سخنرانی خود به مناسبت روز مبعث علاوه بر تحلیلی که از ناآرامی‌های اخیر و عوامل خارجی و داخلی مؤثر در آن ارائه کردند، بخشی را هم به حمایت و تقدیر از عملکرد مسئولان به‌ویژه شخص رئیس‌جمهور اختصاص دادند.

این بخش از سخنان از چند وجه واجد اهمیت بود: نخست، تکرار پیاپی حمایت‌های رهبری از رئیس‌جمهور بود که به‌ویژه پس از جنگ ۱۲ روزه مشهود بوده است. این میزان حمایت از شخص رئیس‌جمهور در مقاطع مختلف و به‌ویژه شرایطی که کشور درگیر بحران‌های داخلی یا خارجی است، البته در مورد رؤسای جمهور قبل نیز سابقه داشته است اما به نظر می‌رسد در مورد آقای پزشکیان هم تعداد این حمایت‌ها (به‌ویژه با توجه به محدودیت‌های موجود برای سخنرانی‌های عمومی) و هم فاصله زمانی اندک میان آنها جالب توجه است و حمایت کمی بیشتری را در قیاس با دولت‌های قبل شاهد هستیم.

نکته دوم، صراحت بیشتر سخنان اخیر و بُعد کیفی آن است. چراکه در این سخنان نه‌فقط صراحتی بیش از پیش در حمایت از شخص رئیس‌جمهور دیده می‌شود، بلکه خطاب و عتاب و هشدار صریحی هم به جریان‌های کارشکن و مخالفان رئیس‌جمهور در آن وجود داشت؛ به‌ویژه آنجا که به صراحت به «عواملی در مجلس و خارج از آن» اشاره شد.

شاید دلیل این صراحت بیشتر، برخی تفسیرها و تأویل‌ها از حمایت‌های پیشین رهبری از رئیس‌جمهور بود که مخالفان دولت با طرح مباحثی از قبیل اینکه انتقاد و حتی استیضاح وزرا هم نوعی حمایت از دولت است، عملاً به رفتارها و اقدامات خود در جهت تضعیف و تخریب دولت ادامه دادند و حتی اخیراً شخص رئیس مجلس در سخنانی رئیس‌جمهور را تهدید کرده بود و اولتیماتوم داد که یا خود رئیس‌جمهور نسبت به تغییر وزرا و ترمیم کابینه دست بزند و یا مجلس استیضاح‌های زنجیره‌ای را کلید می‌زند و یا یک نماینده طراح قانون حجاب، دولت را به شورش خیابانی مردم تهدید می‌کند.

سخنان صریح رهبری در روز شنبه به نوعی می‌تواند راه چنین حملاتی را به دولت ببندد و تخریب و تضعیف دولت، آن هم تحت عناوینی چون پیگیری مطالبات مردم را با چالش مواجه سازد.

وجه سوم اهمیت حمایت اخیر، بستر زمانی آن است که بلافاصله پس از ناآرامی‌های اخیر مطرح می‌شود. در واقع، حمایت رهبری از شخص رئیس‌جمهور و دولت در شرایطی که کشور با فشارها و تهدیدهای بیرونی روبه‌روست و به تازگی ناآرامی‌های خشونت‌بار داخلی را از سر گذرانده است، نشانگر اهمیت این موضع‌گیری از منظر امنیتی است.

اینکه در شرایط ملتهب داخلی و خارجی، بخشی از نهادهای نظام سیاسی و طیفی از جریانات سیاسی که خود را وفاداران اصلی نظام معرفی می‌کنند، فشارها بر دولت را ادامه دهند و حتی با تهدید به برکناری وزرا، دولت را به سمت سقوط بکشانند، فراتر از یک کارشکنی سیاسی و اقدامی در جهت تضعیف کلیت حکومت و شکل دادن بحران امنیتی است.

چهارمین نکته درباره حمایت رهبری از رئیس‌جمهور، به موضوع حذف ارز ترجیحی و سیاست‌های اقتصادی اخیر دولت برمی‌گردد که به آن اشاراتی هم صورت گرفت. این حمایت از این جهت که برخی ناظران، یکی از عوامل آغاز تجمعات اخیر را اعتراض به حذف ارز ترجیحی با صحنه‌گردانی برخی نیروهای متنفع از رانت ارزی می‌دانند، واجد اهمیت ویژه است و نشان از آن دارد که اقدامات اخیر دولت، نه تصمیم شخصی رئیس‌جمهور و یا تیم اقتصادی کابینه بلکه سیاستی مورد تأیید عالی‌ترین سطح نظام سیاسی است. دلیل این امر نیز، واقعیت‌های سختی است که امروز اقتصاد ایران با آن درگیر است و فارغ از اینکه رئیس‌جمهور چه کسی باشد، گریزی از آن نیست.

درحالی‌که گفته می‌شود حدود ۳۰ میلیارد دلار سفارش ثبت شده در وزارتخانه‌های صمت و جهاد کشاورزی فاقد منابع ارزی برای تخصیص بوده است، دولت برای جلوگیری از افتادن کشور به شرایط قحطی و نبود کالاهای اساسی، راهی جز برداشتن ارز ارزان‌قیمت و مولد رانت نداشت. تصمیمی که البته بیش از درایت و سیاست درست اقتصادی، ناشی از شرایط دشوار دولت و کاهش شدید منابع ارزی آن بوده است.

در چنین شرایطی، حمایت رهبری از شخص رئیس‌جمهور می‌تواند اقدامات بهره‌مندان رانت ارزی و نیز مخالفان سیاسی دولت را که از این فضا به دنبال بهره‌برداری و طرح شعارها و ادعاهای پوپولیستی هستند، تضعیف کند و امکان پیشبرد سیاست اصلاحات اقتصادی دولت را با موانع و چالش‌هایی کمتر فراهم سازد.

باید دید این بار حمایت صریح رهبری از رئیس‌جمهور و هشدار صریح ایشان به مخالفان و کارشکنان از پشت بلندگو، شنیده می‌شود و یا این جریان‌ها باز هم بهانه‌ای برای تداوم حملات و فشارهای خود علیه دولت خواهند تراشید.

اشاره

ایرانیان در جست‌وجوی چه هستند؟

آنچه می‌خوانید تنها یک روایت از دغدغه ما ایرانیان و خواسته‌هایمان است و طبیعتا روایت‌های دیگر و عمیق‌تری هم می‌تواند مطرح باشد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از تابناک، ایرانی‌ها دارای ترندها و کلیدواژه‌هایی در جست‌وجوها و پیگیری‌هایشان در فضای مجازی هستند که برخی از آنها منحصر به فرد است و هیچ جای جهان، چنان دغدغه‌ای جریان ندارد. در نیمه اول سال ۱۴۰۴ شمسی، از فروردین تا شهریور، وقتی ایرانی‌ها پشت صفحه‌های گوشی و کامپیوترشان می‌نشستند و در گوگل جست‌جو می‌کردند، دغدغه‌هایشان مثل یک داستان بر پیچ‌وخم روایت می‌شد. این داستان، آمیزه‌ای از نگرانی‌های روزمره، امیدهای دیجیتال و سایه‌های تنش‌های جهانی بود.

این نوشتار، پاسخ تحلیلی و آماری هوش مصنوعی به یک پرسش است که در آن پرسیده‌ایم: ترندهای منحصر به فرد ایران یا همان موضوعات فراگیر در ۶ ماهه اول ۱۴۹۴ کدام‌ها هستند در مقایسه با سالهای قبل و چند کشور دیگر، شرایط چگونه است؟

یادآوری می‌شود که این مطلب بازخوانی محتوایی است که قبل از اتفاقات اخیر تهیه شده بود و در آن زمان، از امکان هوش مصنوعی برخوردار بودیم. لذا ما نیز همچنان در انتظار برقراری جریان کامل اینترنت به سر می‌بریم.

بر اساس بررسی و تحلیل هوش مصنوعی اولین گزینه فراگیر شده در ایران که جای دیگری از جهان موضوعیت ندارد، "قیمت دلار" است.

پاسخ کامل هوش مصنوعی به شرح زیر است:

" بر اساس داده‌های Google Trends و گزارش‌های معتبر مثل CEIC و Exploding Topics، جست‌وجوهای مردم ایران در این شش ماه، تصویری از جامعه‌ای ترسیم می‌کرد که با تورم دست‌وپنجه نرم می‌کند، به دنبال فرصت‌های شغلی است و همزمان، با شوق و احتیاط، به دنیای فناوری‌های نو مثل هوش مصنوعی و کریپتو کارنسی چشم دوخته.

بیش از یک و نیم میلیون بار در ماه، ایرانی‌ها عبارت "قیمت دلار" را جست‌وجو کردند. این عدد، بیش از یک آمار ساده، حکایت از اضطرابی عمیق داشت که با هر نوسان ارزی، زندگی روزمره را تکان می‌داد. تحریم‌ها و تورم ۴۰ درصدی، که گزارش‌های CEIC آن را تأیید می‌کردند، این جست‌وجو را به نبض دائمی نگرانی‌های اقتصادی تبدیل کرده بود. در کنارش، کلمه "ورشکستگی" در اردیبهشت‌ماه اوج گرفت، وقتی کسب‌وکارهای کوچک یکی پس از دیگری زیر فشار تورم و کمبود نقدینگی کمر خم کردند. این واژه، که جست‌وجویش نسبت به سال قبل دو برابر شده بود، در هیچ کجای دنیا، حتی در اقتصادهای بحران‌زده، این‌قدر پررنگ نبود.

اما داستان فقط اقتصادی نبود. در خردادماه، وقتی خبرهای تنش‌های منطقه‌ای داغ شد، عبارت "حمله اسرائیل به ایران" با رشدی ۲۰۰ درصدی در صدر جست‌وجوها قرار گرفت. این نگرانی، که ریشه در حساسیت‌های ژئوپلیتیک داشت، در هیچ کشور دیگری با این شدت دیده نشد. حتی در قطر یا لبنان، که اخبار جنگ و رفح داغ بود، چنین روندی به این شکل خاص وجود نداشت. این جست‌وجو، مثل آینه‌ای، ترس‌ها و حساسیت‌های منحصربه‌فرد ایران را نشان می‌داد.

در همین حال، جوان‌ها در تیرماه چشم به صفحه‌هایشان دوختند و "نتیجه کنکور" را جست‌وجو کردند، عبارتی که با ۸۰۰ هزار جست‌جو، دغدغه‌ای کاملاً ایرانی بود. سیستم کنکور، با رقابت نفس‌گیرش، پدیده‌ای است که در جهان نظیر ندارد. در ژاپن یا چین، امتحانات ملی مشابهی هستند، اما هیچ کدام این حجم از توجه و اضطراب را به خود جلب نمی‌کنند. این جست‌وجو، داستان نسلی را روایت می‌کرد که آینده‌اش را در چند عدد و رتبه می‌جست.

و بعد، یک پدیده عجیب و غریب به نام "تات کوین" وارد صحنه شد.

این بازی تلگرامی، که میلیون‌ها نفر را در ایران به خود مشغول کرد، نه تنها به خاطر هیجان اولیه، بلکه به دلیل کلاهبرداری‌هایش، در صدر جست‌وجوها قرار گرفت. در حالی که بیت‌کوین در آمریکا و عربستان هم ترند بود، تات کوین با ریشه در نفوذ عظیم تلگرام در ایران -با ۵۰ میلیون کاربر- به یک داستان محلی تبدیل شد. هیچ جای دیگر دنیا از آمریکا تا سنگاپور، این بازی این‌قدر توجه جلب نکرد.

این جست‌وجوها را که کنار هم گذاریم، فناوری هم کم‌کم جای خودش را باز کرد. عبارت "DeepSeek AI"، به عنوان یک ابزار هوش مصنوعی جایگزین، در ایران پرطرفدار شد، به‌ویژه چون دسترسی به ChatGPT محدود بود. این ترند، که در سنگاپور و آمریکا هم دیده می‌شد، در ایران رنگ‌وبوی خاصی داشت: تلاش برای یافتن راه‌هایی تازه در جهانی که محدودیت‌هایش کم نیست.

مقایسه با سالهای پیشین

حالا اگر به عقب برگردیم و این داستان را با سال‌های گذشته مقایسه کنیم، آنگار هر دوره فصل متفاوتی از یک کتاب بلند است. در نیمه اول ۱۴۰۲، جست‌وجوها هنوز تحت تأثیر زلزله ترکیه و جنگ اوکراین بودند، اما "قیمت دلار" و "بیکاری" همچنان حرف اول را می‌زدند.

در ۱۴۰۰، کرونا همه چیز را تحت‌الشعاع قرار داده بود: "لیست واکسن" و "زوم کلاس آنلاین" جای دانلود فیلم و سرگرمی را گرفتند.

در ۱۳۹۸، وقتی هنوز اینترنت و تلگرام نازنفس بودند، "دیوار" و "اسنپ" و "دانلود فیلم" داستان روز بودند. و در ۱۳۹۴، وقتی برجام و شب قدر و ماه رمضان ذهن‌ها را بر کرده بودند، جست‌وجوها رنگ‌وبوی مذهبی و سیاسی داشتند.

اما حالا، در ۱۴۰۴، فناوری و اقتصاد دیجیتال، از بیت‌کوین تا تات کوین، فصل جدیدی را رقم زده‌اند. جست‌وجوهای فناوری که در ۱۳۹۴ صفر بودند، حالا ۲۰ درصد ترندها را تشکیل می‌دهند - نشانه‌ای از تغییر نسل و دسترسی بیشتر به اینترنت، حتی با وجود فیلترها.

تفاوت‌ها با دیگر کشورها

وقتی داستان ایران را کنار کشورهای دیگر می‌گذاریم، تفاوت‌ها و تشابه‌ها مثل یک تابلوی رنگارنگ خودنمایی می‌کنند. در آذربایجان، مردم در نیمه اول ۱۴۰۴ به دنبال "سفر به آذربایجان" و "Tmall تشاینگ" بودند، نشانه‌ای از اقتصاد رو به رشد گردشگری پس از جنگ قرهباغ. در قطر، اخبار "حمله رفح" و "جنگ لبنان" داغ بود، اما نگرانی‌های اقتصادی مثل ایران کمرنگ‌تر بودند، چون ثروت نفتی و جام جهانی هنوز پشتوانه‌ای محکم بودند. در آمریکا، جست‌وجوها رنگ‌وبوی سرگرمی داشتند - از "انتخابات ۲۰۲۵" و "MLB" تا "ChatGPT" - و فناوری ۳۰ درصد ترندها را به خودش اختصاص داده بود، بدون دغدغه‌های ارزی ایران. در عربستان، فوتبال و "Vision ۲۰۳۰" داستان اصلی بودند، با نگاهی مثبت به اقتصاد نفتی و نوآوری دیجیتال. ایران، با ۶۰ درصد ترندهای اقتصادی، در این میان مثل جزیره‌ای بود که فشارهای تحریم و تورم، آن را از دیگران جدا می‌کرد، اما همزمان، با جست‌وجوهای فناوری، به دنیای جهانی نزدیک‌تر می‌شد."

برش

شعار جوانان دهه هشتادی در راهپیمایی ۲۲ دی چه بود؟

پلاکاردنویسی، یکی از ماندگارترین زبان‌های اعتراض و هم‌صدایی در انقلاب اسلامی بوده و است؛ زبانی که از نسل‌های نخست تا جوانان امروز، همچنان پیام و احساس را به متن جامعه می‌رساند.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، هر انسانی که حرفی برای گفتن دارد، هر هنرمندی که معنا را می‌شناسد و به قدرت تأثیرگذاری هنر ایمان دارد، ناگزیر به سراغ «فرم» می‌رود؛ فرمی که بتواند تندترین و صریح‌ترین پیام‌ها را در زوردگی از زیبایی، قابل دیدن و شنیدن کند. نقاش، نویسنده، گرافیست، مستندساز، ایده‌پرداز و اساساً هر کنشگری که می‌داند زبان هنر می‌تواند میان احساس و اندیشه پل بزند، از سبک‌های فرهنگی بهره می‌گیرد تا پیامش در حافظه جمعی مردم بنشیند. در تاریخ معاصر ایران، این انتخاب فرم بارها خود را نشان داده است؛ از پلاکاردها و شعارنویسی‌های روزهای انقلاب اسلامی که هر جمله‌اش بیانیه‌ای کوتاه اما کوبنده بود، تا دهه شصت که پرتره‌های نقاشی‌شده شهدا جای عکس‌های رسمی را گرفت و با نگاهی انسانی‌تر، روایت ایثار را به کوچه و خیابان آورد. حتی خط نستعلیق، با تمام اطاقتش، به خدمت معنا درآمد تا مفاهیم سنگین را با وقار و زیبایی منتقل کند.

امروز هم این جریان متوقف نشده است. سال‌هاست که در بزنگاه‌های اجتماعی، پلاکاردنویسی با صورتی تازه و زبانی به‌روز بازمی‌گردد؛ زبانی که از اصلاحات اجتماعی، شعرهای انقلابی و گزاره‌های کوتاه اما پرمعنا بهره می‌گیرد و تأثیری متفاوت بر مخاطب می‌گذارد. نسلی پس از نسل دیگر، این ابزار ساده اما قدرتمند را برای بیان موضع سیاسی و اجتماعی خود انتخاب کرده‌اند. این حضور معتاد در اجتماع مردمی ۲۲ دی‌ماه علیه تروریست‌ها و منافقان، جلوه‌ای آشکار داشت؛ جایی که بیشترین شعارنویسی‌ها در دستان دهه‌هشتادی‌ها دیده می‌شد. جوانانی که با انتخاب آگاهانه شعرهای انقلابی و ترکیب تصویر و کلمه، احساسات، خشم، امید و پیام خود را بی‌واسطه به دل جامعه پرتاب می‌کردند؛ بی‌آن که فریاد بزنند، اما دیده و شنیده می‌شدند.

در یکی از پلاکاردها که توجه همه را به خود جلب کرده بود شعری از سیدحسن حسینی نوشته شده بود «دنیا اگر از یزید لبریز شود... ما پشت به سالار شهیدان نکنیم». که اشاره به ظالم و مظلوم دارد.

از دیگر شعارهای که از بیت شعر الهام گرفته بود و کاملاً متفاوت بود شعری درباره پایان دسیسه‌های متخاصم و پلیدی دشمن بود «هراسی نیست از شیطان ز های و هوی طغیانش... اگر او می‌کند آغاز دست ماست پایانش».

از دیگر مضمون‌هایی که در این پلاکاردها وجود داشت و آدم به یاد شعارهای انقلابی دوران گذشته می‌افتاد که می‌گفتند «بعد از نماز عشاء... صد بار بگو مرگ بر شاه» حالا جوانان دهه هشتادی نوشته بودند «برگشت شاه قاتل زهی خیال باطل».

در آن دوران که جوانان برای سرنگونی حکومت پهلوی لحظه‌ای دست از مبارزه نمی‌کشیدند حالا دهه هشتادیا دنباله‌رو یاران انقلابی به شعارهایی همچون «آزموده را آزمودن خطاست» تمام حرف‌ها و مقاصدشان را فریاد می‌زنند.

امروزه از آن ایثار و شجاعت دوران گذشته هم شاهد هستیم و یکی از شعارنویسی‌های چنین مضمونی داشت «جنگ است فرزندان آرش تیر بردارید».

از دیگر شعارها درباره وطن جان ماست، بود «ای پرچمت ما را کفن».

برخی هم خطاب به ترامپ قمارباز نوشته بودند، «ترامپ‌ای کفتار شب بدان که خاک ایران جا دست‌اندازی شما ترسوها نیست اینجا ایران سرزمین شیران است».

یکی از شعرهای که روی پلاکاردها به چشم می‌خورد ابیاتی از محمد رسولی بود «بسوز ای سعی باطل پرچم ایران نمی‌سوزد نمی‌دانی مگر در شعله‌ها، ایمان نمی‌سوزد» و به یاد آن روزهای که چه خون دل‌ها خوردیم و چه سختی‌هایی کشیدیم تا این وطن، وطن شود.

«بی‌صدا تر از سکوتیم ولی گاه خروش نعره ماست که در گوش شما می‌ماند». «هر چه داشتیم به پای تو ریختیم ای عشق ای تمامی دار و ندارمان». این‌ها هم نمونه اشعاری بود که در دستان مردم بود.